

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/132/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

64/2015. számú (II. 26.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ képviseletében édesapja által 2014. május 12-én előterjesztett **panaszát** a 2015. február 26-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos édesapja beadványában előadta, hogy a panaszos 2013. május 2-án a Lugas nevű szórakozóhelyre ment nyársalni az öccsével. A panaszos édesapja ment értük, május 3-án 0 és 1 óra között. A panaszos azonban nem fért be a gépjárműbe, mert egy barátját is elvitték Felnémetre, ezért biciklivel indult haza. Valóban ivott egy keveset, ebben hibázott. A rendőrök megállították, úgy beszéltek vele, mint egy bűnözővel, majd miután találtak nála egy kés, még azzal is meggyanúsították, hogy lopott a kerékpárja. A kés valóban 8 cm-nél hosszabb volt, de tokban tartotta a kabátja zsebében, azért volt nála, mert „nyársalni” nem lehet vajazó késsel. A panaszos 3 rendőr kíséretében ért haza, akik továbbra is úgy beszéltek vele, mint egy bűnözővel, majd beszállították a kapitányságra. Ott folytatódott a tortúra, azt mondták neki, hogy amíg nem írja alá a papírt, nem engedik haza, elvették a kését és 30.000 Ft-ra megbírságolták ittas vezetésért.

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

A beadványt mind a panaszos, mind a képviselőjében eljáró édesapja aláírta.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost 2014. május 53-án 0 óra 15 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták a ruházatát és az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján előállították.

Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak a rendőrök.

2014.05.03-án 0 óra 15 perckor a * sz. alatti helyen intézkedés alá vonták a panaszost, aki a C* utcán kerékpárjával világítás nélkül közlekedett, ezért külön szabálysértési feljelentéssel élnek ellene. Az intézkedés során nevezett személy leheletén alkoholszagot érzett a r. törm., ezért vele szemben Drager típusú légalkohol-szintmérő készüléket alkalmaztak, amely kifújást követően 0,37 mg/l értéket mutatott.

Ezt követően a panaszossal közölték, hogy elő fogom állítani az E.* Rk.-ra hitelesített légalkohol-szintmérő készülékkel történő mintavételre, melyet ő tudomásul vett.

Mivel a panaszos kerékpárral közlekedett ezért a rendőrök jelenlétében lakhelyére (tolta azt. Ezt követően nevezett személy ruházatát átvizsgáltam, melynek során egy 17 cm pengehosszúságú Extor típusú kés került elő bal zsebéből, ezért külön szabálysértési feljelentéssel élnek ellene. Ezek után nevezett személyt az E. Rendőrkapitányságra előállították Drager típusú hitelesített légalkohol-szintmérő készülékkel történő mintavételre.

A kapitányságon 1 óra 05 perckor került sor a mintavételre az ARAD-0066 számú Drager típusú hitelesített légalkohol-szintmérő készülékkel, amely az első kifújást követően 0,40 mg/l értéket mutatott. Ezt követően 1 óra 35 perckor a második kifújást követően a légalkohol-szintmérő készülék 0,35 mg/l értéket mutatott. A panaszossal az eredményt közölte a r. törm., amelyet tudomásul vett.

A panaszossal szemben a közigazgatási eljárást lefolytattak, melynek során a jogszabályban előírt fix 30.000 Ft közigazgatási bírság került kiszabásra.

A panaszos az előállító helyiségben nem került elhelyezésre, letéti tárgyat tőle nem vettek el.

Az Rtv. 33 (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a tájékoztatót és a előállítás idejéről szóló igazolást a panaszos részére kiadták.

A(z) előállítás oka 2014 . május 3-án 2 órakor megszűnt, ezért a rendőrök ekkor szabadították.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt.

2) Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2014. május 3-án 0 óra 15 perctől 2 óráig tartott.

3) A panaszossal szemben a szabálysértésekről, szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 198. § alapján tett szabálysértési feljelentés az eseményeket azonos módon rögzíti az 1. pontban ismertetett jelentéssel.

4) A rendőrök csatolták a kés elvételéről szóló átadás-átvételi elismervényt, ami szerint a panaszostól egy 17 cm hosszúságú kést vettek el. Az elismervényt a panaszos aláírta.

Továbbá csatolták a kés lefoglalásáról szóló 2014. május 12-én kelt határozatot.

5) A panaszossal szemben 2014. május 28-án kelt határozatban a rendőrség 20.000 Ft pénzbírságot szabott ki a panaszossal szemben közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés miatt (Szabs. tv. 198. §). A határozatot a panaszos megfellebbezte.

6) A közigazgatási bírságról szóló tájékoztató tanúsága szerint a panaszos azt átvette és aláírta.

7) A rendőrség megküldte a hiteles elektromos légalkohol-mérővel végzett ellenőrzés jegyzőkönyvét, eszerint a panaszosnak tüdőbetegsége, testhőmérséklet emelkedése nincs. A panaszos nyilatkozatot nem kívánt tenni a körben, hogy mit és mennyit ivott. A szonda elszíneződött. Az első mérés eredménye 0,4 mg/l, a második mérés 0,35 mg/liter. A panaszos a jegyzőkönyvet aláírta.

8) Az intézkedő rendőrök 2014. június 26-án a Testület megkeresésére kiegészítő jelentést készítettek. Ebben előadták, hogy az intézkedés alapját az képezte, hogy 2014. május 3-án 0 óra 15 perc körüli időben E.* szám előtt arra lettünk figyelmesek, hogy egy kerékpárral közlekedő férfi személy úgy vett részt a közúti közlekedésben, hogy a kerékpár nem volt kivilágítva, és úttest a menetirány szerinti jobb oldalán, jobbra-balra "kacsázva" közlekedett. Az intézkedés jogalapja az Rtv 13. § (1) bekezdés volt. Az intézkedés kezdetén az Rtv 20. §(2) bekezdésben foglaltak szerint mindketten bemutatkoztak, majd, mint intézkedő rendőr – V. A. r. törm - közölte a nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát, beosztási helyét, valamint azt, hogy vele szemben a fenti szabálysértések miatt fogatosítanak intézkedést

A személyt a szolgálati gépjárműből észlelték, így az észlelés és az intézkedés között kb. 30 mp telhetett el, mert az észlelést követően a szolgálati gépjárművel azonnal mellé hajtottak.

Az intézkedés során a panaszos folyamatosan kötekedett, megkérdőjelezte az intézkedést, illetve nem értett egyet azzal, hogy ő miért nem vezethet ittasan, és közterületen miért nem lehet nála az a nagy kés, mivel folyamatosan nyársalásra hivatkozott mert szerinte az mentesíti a jogszabályok alól. Az alábbiakat kérdezte a panaszos: "Miért pont engem állítottak meg? A nyársalásból megyek haza, miért nem lehet nálam ez a kés? Miért nem vezethetek ittasan? Miért nem biciklizhetek kivilágítatlanul?" Közölték az intézkedés jogalapját, illetve az általa elkövetett szabálysértési tényállásokat.

Az intézkedés során udvarias, határozott hangnemet használtak a rendőrök.

Nem felel meg a valóságnak a panaszosnak azon állítása, hogy meggyanúsították azzal, hogy lopott a kerékpár. Az intézkedés során személyadat egyeztetést és priorálást végeztek, majd a kerékpár ellenőrzését is végrehajtották, melyet csak úgy lehet, hogy a kerékpáron található alvázszámot a körözési rendszerben egyeztetik. Ennek az volt az alapja, hogy az elmúlt időszakban Eger ezen körzetében kiemelkedően sok kerékpárlopás történt az éjszakai órákban, ezért szóbeli utasítást kaptak a rendőrök arra, hogy a kerékpárosokat fokozottan ellenőrizni kell.

A helyszínen is, illetve az előállítását követően az Egri Rendőrkapitányságon is alkalmaztunk alkohol-tesztet a panaszossal szemben. Az intézkedés során a helyszínen alkalmazott légalkohol-mérő pozitív eredménye miatt a panaszos előállítása vált indokolttá. Tekintettel arra, hogy a szolgálati Opel Astra csomagtartója kicsi, így az elkövetés eszközét (a kerékpárt) nem tudták volna az előállított személlyel együtt az Egri Rendőrkapitányságra beszállítani, az intézkedés helyszínén biztonsági okokból nem tudtuk hagyni, így kíséretükkel a panaszos a lakásáig tolta, ahol a lakásból kijövő édesapjának átadta.

A ruházatátvizsgálás jogalapja az Rtv 31. (1) bekezdés volt. Az átvizsgálás eredményeként ruházatában feltalálásra került egy nagy méretű kés.

Az előállítás jogalap az Rtv 33. (2) bekezdés c, pontja volt.

Az előállítás 2014. május 3-án 0 óra 15 perctől 2014. május 3-án 2 óráig tartott.

A kapitányságra történt beérkezést követően, a leíró helyiségébe kísérték a panaszost, ahol vele szemben az ott telepített hiteles asztali légalkoholmérő készüléket alkalmaztuk először 1 órakor, majd 01:35 órakor. Ezt követően a közigazgatási bírság kiszabásáról jegyzőkönyvet készítettek és átadták részére a csekket. Más eljárási cselekményt vele szemben nem hajtottak végre. A panaszos 2014. május 3-án 2 órakor szabadítva lett.

A panaszos az előállítás ideje alatt végig a felügyeletük alatt, a leíró helyiségben tartózkodott. Nem biztosították számára étkezést, mert az előállítás időtartalma nem haladta meg az 5 órát. Az édesapjával közölték, amikor a kerékpárt átadta neki a panaszos, hogy ittas vezetés miatt előállítják a fiát az E* Rendőrkapitányságra.

A kés lefoglalásának az volt az oka, hogy közterületen nem lehet közbiztonságra különösen veszélyes eszközt tartani. Jogalapja a Szabs. tv. 198. (1) bekezdés volt.

A panaszos kapott tájékoztatást a jogorvoslati lehetőségeiről, melyet aláírásával ellátva átvett. A szabálysértési eljárás további menetéről szóban adtak felvilágosítást neki. A szabadítást követően nem szállították haza a panaszost, mivel ilyen irányú kötelezettsége nincs a rendőröknek.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljárásról való jogát, a VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez való jogát, a IV. cikkben rögzített személyi szabadsághoz való jogát és a II. cikkben rögzített emberi méltósághoz való alapvető jogát és a XIII. cikkben foglalt tulajdonhoz való jogát az alábbiak szerint.

A Testület tekintettel arra, hogy a panaszbeadványt a panaszos is aláírta, nem vizsgálta az édesapja, id. M. J. képviselői jogosultságát, hanem a beadványt mint a panaszos által előterjesztettként kezelte.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panasz valamennyi részére rendelkezik-e hatáskörrel.

A Testület hatáskörét a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V., és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A szabálysértési eljárás szabályait a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) rendelkezései tartalmazzák.

A szabályszegési eljárásban történő közigazgatási bírság kiszabásának eseteit és módját a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény rendelkezései tartalmazzák. Az eljárásra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) előírásai irányadók.

A fenti hatásköri szabályokból megállapítható, hogy a rendőrség szabálysértési, illetve szabályszegési eljárását a Testület nem minősítheti, a fölött semmiféle kontrollt, felügyeletet nem gyakorol, a szabálysértési, illetve a közigazgatási bírság mértékét nem vizsgálhatja, a bírságot nem módosíthatja és nem törölheti el. A Testület ebből következően nem jogosult abban a kérdésben állást foglalni, hogy a panaszos elkövette-e a szabálysértést, amit a rendőr a helyszínen felróttnak, illetve nem jogosult a szabálysértési eljárásban történt lefoglalás jogszerűségét vizsgálni. **Ekörben a Testület hatáskörének hiányát állapította meg.**

2) A panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok alapján tehát a Testület vizsgálta a közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűségét és indokoltságát.

a) A kérdés vizsgálata során a Testület az alábbi jogszabályi előírásokat vette figyelembe.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés, valamint a bűncselekményből származó vagyron visszaszerzése. A (2) bekezdés 2. és 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, és közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

A rendőrség intézkedési kötelezettségére vonatkozó szabályokat az Rtv. 13. § rendezi. Eszerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele -

rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,

b) az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének - az igazoltatott választása szerint - a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímré, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel, valamint

c) amennyiben a 24/A. § (1) bekezdésében meghatározott személy felkérése alapján igazolat, úgy az igazoltatott személyt a *b)* pontban megjelölt adatok igazolására, vagy ezen adatokra vonatkozó nyilatkozattételre kéri fel.

A rendőrsét közlekedésrendészeti feladatait pedig az Rtv. 44. §-a rendezi. Eszerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során

a) a közúti forgalmat irányíthatja, korlátozhatja, illetve szüneteltetheti;

b) a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján - ellenőrizheti;

c) a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételevel vér-, vizelet- és mütétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti;

d) a járművezetésre jogosító engedélyt (okmányt), a jármű üzemben tartására vonatkozó hatósági engedélyt (okmányt), a rakományhoz tartozó okmányokat, valamint a jármű hatósági jelzését - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - a helyszínen elveheti;

e) a forgalomban való részvételt megtilthatja, ha a jármű vagy vezetőjének állapota a közúti forgalom biztonságát veszélyezteti, és a további jogellenes járműhasználat megakadályozása céljából a jármű kulcsait elveheti, illetőleg a járművet más módon mozgásában korlátozhatja vagy elszállíthatja.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 224. § (1) bekezdése szerint aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését követi el.

b) A fenti hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevőt és járművét közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló

körülményt nem tapasztal – megilleti. Míg az Rtv. 29. § alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőri előadás szerint a panaszost azért vonták intézkedés alá, mert az éjszakai órákban kivilágítatlanul közlekedett a kerékpárjával. A panaszos előadása szintén ezt erősíti meg.

A Testület a körülmények ismeretében megállapította, hogy a rendőri intézkedéshez a fentebb említett Rtv. 44. § kellő jogalapot biztosított, hiszen azt egyik fél sem vitatta, hogy a panaszos kerékpárjával a közúti közlekedésben vett részt.

Emellett a panaszos intézkedés alá vonására az Rtv. 29. § is kellő jogalapot biztosított volna, mivel a nyilvántartás szerint a panaszos kivilágítatlanul a közlekedésben vett részt, ez pedig felvetette annak a gyanúját, hogy a panaszos szabálysértést valósít meg.

A Testület megállapítása szerint az intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost intézkedés alá, ezért nem sérült a személyes adatok védelméhez és a tisztességes eljáráshoz való joga. Ugyanakkor a Testület ismételten leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben állást foglalni, hogy a panaszos magatartásával megvalósította-e a KRESZ szabályainak megsértését.

3) A panaszos előállításának jogszerűségével kapcsolatban az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

a) Az előállításról szóló jelentés rögzíti, hogy a panaszos előállítására az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja és a) pontja alapján került sor.

A rendőri jelentések szerint a panaszost azt követően vonták intézkedés alá, hogy észlelték, kivilágítatlanul közlekedik a kerékpárjával. Az intézkedés során nevezett személy leheletén alkoholszagot érzett a r. törm., ezért vele szemben Drager típusú légalkohol-szintmérő készüléket alkalmaztak, amely kifújást követően 0,37 mg/l értéket mutatott. Ezt követően a panaszossal közölték, hogy elő fogom állítani az E. Rk.-ra hitelesített légalkohol-szintmérő készülékkel történő mintavételre, melyet ő tudomásul vett.

A panaszos a beadványában maga is elismerte, hogy italt fogyasztott korábban.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés

bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.

A mintavétel céljából történő előállítás szabályait a Szolgálati Szabályzat 29. § (1) bekezdése tovább részletezi: „A vizsgálat céljából előállított személytől a mintavétel szükség esetén – az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontjában [a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti], valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 106. § (3) bekezdésének első mondatában meghatározott esetekben – kikényszeríthető. Ilyenkor a mintavételre rendőrorvost, ahol ez nem lehetséges, vagy késedelmet okoz, ott az állami egészségügyi szolgálat orvosát kell igénybe venni”.

Az ittaság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK utasítás) – 9.; 9/B.; 11-12. és 14. pontjaiban – az alkoholteszt és az alkoholszonda alkalmazása kapcsán az alábbiakat írja elő.

„9. Amennyiben az alkoholtesztrel végzett mérés eredménye közúti járművet vezetőnél a 0,30 mg/l, egyéb esetben a 0,50 mg/l légalkohol értéket nem haladja meg, szóban nyilatkoztatni kell, hogy tüdőbetegségben szenved-e, illetve van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha a 25. pont alapján nem áll fenn a vér- és vizeletminta vétel esete és az alkoholfogyasztás tényét vagy az azzal megvalósított jogsértést nem büntetőeljárásban értékelik, úgy az intézkedés alá vont személyt nyilatkoztatni kell arról, hogy a mérési eredményt elfogadja-e. Amennyiben úgy nyilatkozik, hogy elfogadja, akkor az előző nyilatkozatait és a mérés eredményét az 1. számú melléklet szerinti Nyilatkozat (a továbbiakban: Nyilatkozat) kitöltésével rögzíteni kell. A Nyilatkozat rögzítését követően további mintavételre intézkedni nem kell.

9/B. Nem kell alkalmazni a 9. pontban meghatározottakat, és további mintavételre sem kell intézkedni, amennyiben az alkoholtesztrel végzett mérés eredménye a főútvonalon kívül kerékpározó személy esetében a 0,30 mg/l légalkohol értéket nem haladja meg.

11. Abban az esetben, ha az intézkedés alá vont személy a 9. pont szerinti mérési eredményt nem fogadja el (a Nyilatkozatot nem írja alá), szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alá vetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak. Ha úgy nyilatkozik, hogy hajlandó, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt kielégzett levegő hiteles mérőeszközzel történő megvizsgálása érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll.

12. Amennyiben az alkoholtesztrel végzett mérés eredménye a 9. pont szerinti légalkohol-értékeket meghaladja, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alávetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak, továbbá arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet-emelkedése. Abban az esetben, ha hajlandó magát a vizsgálatnak alávetni és nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet-emelkedése, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni.

Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt a vizsgálat érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll.

14. Amennyiben az alkoholszondával végzett ittaság ellenőrzés eredménye pozitív, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet emelkedése, a 12. pontban foglaltak szerint kell eljárni.”

A fenti rendelkezések értelmezéséhez szükséges utalni a 25. pont előírásaira is. Ezek szerint az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálatához szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy

a) az alkoholszondával, az alkoholteszterrel vagy a hiteles mérőeszkőzzel végzett ellenőrzést megtagadja,

b) olyan állapotban van, amely meggátolja az alkoholszonda, alkoholteszter, a hiteles mérőeszköz eredményes alkalmazását,

c) nyilatkozata szerint tüdőbetegségben szenved, vagy testhőmérséklet emelkedése van, és az ittaság ellenőrzés eredménye, illetve az ittaság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,

d) az egészségi állapotára (tüdőbetegségére, testhőmérséklet emelkedésére) vonatkozó nyilatkozat megtételét vagy annak aláírását megtagadja,

e) hiteles mérőeszkőzzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre

f) a Jegyzőkönyv aláírását megtagadja,

g) a hiteles mérőeszköz mérési eredményét kétségbe vonja és véralkohol-vizsgálatot kér,

h) nyilatkozata, vagy az ez irányú ellenőrzés eredménye alapján szervezetében a vezetési képességre hátrányosan ható szer jelenléte valószínűsíthető, és az ittaság ellenőrzés eredménye, illetve az ittaság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,

i) nyolc napon túl gyógyuló sérülést, vagy annál súlyosabb kimenetelt eredményező közlekedési, illetve a közlekedés körében segítségnyújtás elmulasztása, vagy cserbenhagyás bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, és az ittaság ellenőrzés eredménye, illetve az ittaság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,

j) a gyanú szerint a cselekmény után szeszes italt fogyasztott vagy az ittaság ellenőrzés előtt a helyszínt elhagyta, és az ittaság ellenőrzés eredménye, illetve az ittaság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésében szabályozott előállítási okoknál a jogalkotó a rendőr mérlegelésére bízta, hogy szükséges-e az előállítás az eljárás eredményes lefolytatása érdekében. Ezt a mérlegelést végzi el a rendőr helyett a fentebb idézett ORFK utasítás.

Jelen esetben a mérési eredmény ugyan nem meghaladta az ORFK utasításban meghatározott 0,30 mg/l-t, ugyanakkor az iratokból arra lehet következtetni, hogy a panaszos az egészségügyi adatokra és a fogyasztásra vonatkozó adatokat nem adta meg, mivel a hiteles mérőeszköz jegyzőkönyvében sem tett ebben a körben nyilatkozatot, illetve a rendőri jelentés is arra hivatkozik, hogy a panaszos nem értett egyet a méréssel. Emiatt a rendőrök jogszerűen intézkedtek mérés hiteles eszkőzzel történő megisméltése iránt, így **a Testület álláspontja szerint a panaszos előállítására megfelelő jogalap birtokában került sor, és megfelelt az**

arányosság követelményének, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

(Megjegyzi ugyanakkor a Testület, hogy figyelemmel arra, hogy az intézkedés alá vonás (0 óra 15 perc) és a mérés megkezdése (1 óra 2 perc) között már el telt a 30 perc, a hivatkozott ORFK utasítás alapján már a mérés helyett a kapitányságon a panaszos vér- és vizeletminta vétele iránt kellett volna intézkedni, ennek elmaradása azonban a Testület álláspontja szerint a panaszos oldalán alapjog sértést nem okozott, mivel az ittasság tényét és mértékét utóbb nem vitatta.)

b) Az előállítás időtartama kapcsán a Testület az alábbi megállapításra jutott.

Az igazolás szerint a panaszos előállítása 0 óra 15 perctől 2 óráig tartott. A rendőri jelentések szerint ezen idő alatt igazoltatták a panaszost, ellenőrizték a légalkohol szintjét, majd átvizsgálták a ruházatát, majd a bicikli biztonságba helyezése végett hazakísérték, majd előállították a kapitányságra és vele szemben hiteles mérőeszközt alkalmaztak 1 óra 2 perckor, és 1 óra 35 perckor, ezt követően elkészítették az előállítással kapcsolatos dokumentáció és 2 órakor szabadították a panaszost.

Az Rtv. 33. §-a szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Testület a kérdés vizsgálata kapcsán figyelemmel volt az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményére. [15. § (1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.]

A hivatkozott rendelkezések alapján a panaszos előállításának közel két órás időtartamát a Testület az elvégzett cselekményekhez mérten nem értékelte aránytalanul hosszúnak, mivel nem haladta meg az intézkedés céljának eléréséhez szükséges időtartamot.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos személyi szabadsághoz való joga az előállítása időtartama miatt nem sérült, az alapjog korlátozására jogszerűen került sor.

4) A panaszos sérelmezte, hogy elvették a kését a rendőrök.

Ezen kifogás kapcsán a Testület a hatáskörének hiányát állapította meg az 1) pontban leírtak szerint, ugyanakkor vizsgálta a ruházatátvizsgálás jogszerűségét. Ennek kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A rendőrök a panaszos ruházatát a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, ennek során egy 17 cm pengehosszúságú kés került elő a panaszos zsebéből, ami miatt feljelentéssel éltek ellene.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

Tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedésre került sor, amelynek a jogszerűségét a fentiekben már megállapította a Testület, a Testület ezen intézkedést is jogszerűnek minősítette.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga a ruházatátvizsgálás kapcsán.

5) A panaszos sérelmezte a rendőrök hangnemét, véleménye szerint úgy beszéltek vele, mint egy bűnözővel és azzal is megvádolták, hogy lopta a kerékpárt.

A rendőri jelentésekben az intézkedő rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy udvarias, de határozott módon beszéltek a panaszossal. Nem felel meg a valóságnak az a panaszosi előadás, hogy megvádolták volna azzal a panaszost, hogy lopta a kerékpár. Ugyan a jármű alvázszámát valóban ellenőrizték a helyszínen, de ennek az volt az oka, hogy a körzetben kiemelkedően sok kerékpárlopás történt az elmúlt időszakban, az éjszakai órákban, ezért azt az utasítást kapták, hogy a kerékpárosokat fokozottan ellenőrizni kell.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb

erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A rendelkezésre álló bizonyítékok miatt a Testület nem tudta pontosan rekonstruálni az eseményeket, a beszélgetés tartalmát, nem lehetett feloldani a panaszosi és a rendőri előadások közötti ellentmondást.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

6) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök hazakísérték az intézkedés során.

A rendőri jelentések szerint a panaszost azért kísérték haza, hogy a kerékpárját biztonságos helyen tudja hagyni.

Az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz arra konkrét rendelkezést, hogy milyen kötelezettségei vannak olyan esetben a rendőrnek, ha az intézkedés helyszínén vagyontárgy marad őrizetlenül. A Szolgálati Szabályzat mindössze a lakásból való előállítás esetére tartalmaz vagyonzvédelmi előírásokat. (A 15. § (1) bekezdése szerint, ha az Rtv. 33-34. §-ai, illetve 37. §-ának b) és c) pontja alapján a személyt a lakásából szállítják el, szükség esetén a lakásban maradó vagyontárgyait a rendőr biztonságba helyezi, tanúk jelenlétében az üresen maradó lakást lepecsételi.)

A Testület emellett hivatkozik az Rtv. 2. §-ban foglalt – fent említett – kötelezettségekre, illetve az Rtv. 17. § (1) bekezdésének előírásaira, miszerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A rendőrségi iratokból kitűnik, hogy a rendőrök a vagyonzmegóvás miatt kísérték haza a panaszost. A Testület álláspontja szerint a jelen helyzetben a rendőrök megfelelően gondoskodtak a kerékpár elhelyezéséről.

A Testület álláspontja szerint a rendőrök azon tevékenysége, hogy a panaszos kerékpárját aként helyezték biztonságba, hogy a panaszost hazakísérték, hogy lakásánál biztonságba helyezze a kerékpárt, megfelelt az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szellemiségéből eredő vagyonzvédelmi kötelezettségnek, ezért ennek kapcsán a Testület a panaszos tulajdonhoz való jogának sérelmét nem állapította meg.

IV.

A Testület megállapítása szerint az intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost

intézkedés alá, ezért nem sérült a személyes adatok védelméhez és a tisztességes eljáráshoz való joga. Az előállítás kapcsán nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga, a ruházátvizsgálás során pedig nem sérült az emberi méltósághoz való joga. A kerékpár akkénti biztonságba helyezése kapcsán, hogy a rendőrök hazakísérték a panaszost, nem sérült a panaszos tulajdonhoz való joga.

Ugyanakkor a rendőri hangnemmel kapcsolatos kifogás kapcsán a Testület az előadások közötti ellentmondás feloldhatatlansága miatt nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2015. február 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET